

for de forskellige Byer i lang Tid vilde komme til at leve under ganske uensartede Ordninger af vore kommunale Forhold.

Idet Forslaget saaledes ikke ordner noget Forhold til en Magistrat eller til Amtsråader, gør det simpelthen den valgte Formand til Borgmester. Med Hensyn til selve dette Valg maa det dernæst mærkes, at medens man efter den nugældende Lovgivning paa Landet, hvor Sogneraadet vælger sin Formand, har givet den højstbesattede Bælgerklasse den større Del af Raadet, har man derimod i Byerne, hvor Borgmesteren som Raadets Formand bestikkes af Kongen, ladet den almindelige Bælgerklasse vælge den større Del af Forsamlingen. Dette Forhold lader Lovforslaget uomtalt. — Om de nuværende Borgmestres Magistratsforretninger, som ere af statslig Art, skulle overføres til andre Embedsmænd, eller henføres til de valgte Formænd, som derved vilde komme ind i Øvrighedsanliggender og stilles under overordnede Øvrighedsmyndigheder, afgøres ikke. — Ogsaa paa andre Punkter i Loven af 1868 vilde nærmere Bestemmelser blive fornødne, hvis en hel ny Ordning skulde gennemføres.

Medens paa Landet Sognekommunernes Myndighed og Raadighed, som ovenfor paavist, er begrænset ved Forholdet til Amtsråadet, gælder dette ikke for Købstæderne, uagtet Forbilledet for den foreslaaede Ordning ganske er taget fra Landet. Det vil næppe kunne være rigtigt saaledes uden videre at overføre Landkommunernes Forhold og Ordning paa Byerne; og det kan næppe heller være rigtigt at ordne Forholdene ens for alle Byer, de større som de mindre; dette er vistnok ikke stet noget andet Sted. Af Landets 67 Købstæder have 12 over 8,500 Indvaanere; den mindste af disse, Viborg, har et aarligt Budget paa 300,000 Kr.; den største, Aarhus, med 36,000 Indvaanere har et Budget paa 1,300,000 Kr. Alene administrative Hensyn kræver her med Nødvendighed en anden Organisation end den, som kan være fyldestgørende for en mindre By eller for en Landkommune.

Men idet Flertallet saaledes ikke vilde kunne anbefale det foreliggende Forslag til

Bedtagelse, vil det dermed ingenlunde have udtalt, at der ikke kunde være Spørgsmaal om at foretage Forandringer i den nuværende Ordning af Købstædernes kommunale Forhold. Flere Udtalelser i Udvalget ere tværtimod gaaede i den Retning, at det vilde være naturligt og nyttigt nu i alt Fald noget at udvide Kommuneraadenes Selvstændighed.

Under Sagens første Behandling i Landstinget blev det nævnt som en Foranstaltning i denne Retning muligen at lade Byraadene selv vælge deres Formænd og da at give Borgmesteren en selvstændigere Stilling uden for Raadet. Denne Foranstaltning vilde alt nu kunne træffes, og man vilde da kunne beholde de kongevalgte Borgmestre, indtil der senere maatte findes Anledning til muligen ogsaa at indføre et Valg af disse ved Byraadet. Ogsaa en saadan Ordning vilde imidlertid paa mange Punkter kræve nærmere Overvejelse og nærmere Bestemmelse.

Flertallet ønsker ikke at tage Stilling hverken til denne eller til andre mulige Forandringer i den bestaaende Ordning, og det skal saa meget mindre gøre dette, som der til det foregaaende endnu kommer følgende Betragtning, der for Flertallet er af væsentlig Bægt til at ønske Sagens videre Behandling udsat for Tiden.

Der har, saavidt vides, ikke i den senest forløbne Tid fra Købstædernes Side rejst sig nogen Stemme for Forandring af de bestaaende Forhold. I 1883 omhandlede Sagen paa et almindeligt Købstadsmøde, men uden noget væsentligt Resultat. Senere har den næppe været bragt frem. Da det Lovforslag om Handelspladsernes kommunale Organisation, som nu foreligger Landstinget til Behandling, i sin Tid af Regeringen indbragtes i Folketinget, foranledigede det af Folketinget nedsatte Udvalg, at Handelspladserne kom til at udtale sig om samme. Der foreligger nu Rigsdagen fra Købstadforeningen et Andragende om, at der, forinden Lovforslaget om Borgmester-Valget i Købstæderne kommer til endelig Afgørelse, maa gives Købstadkommunerne Bejlighed til paa et af Købstadforeningen